

Meteorologisk
institutt

Tåler husene å stå ute?

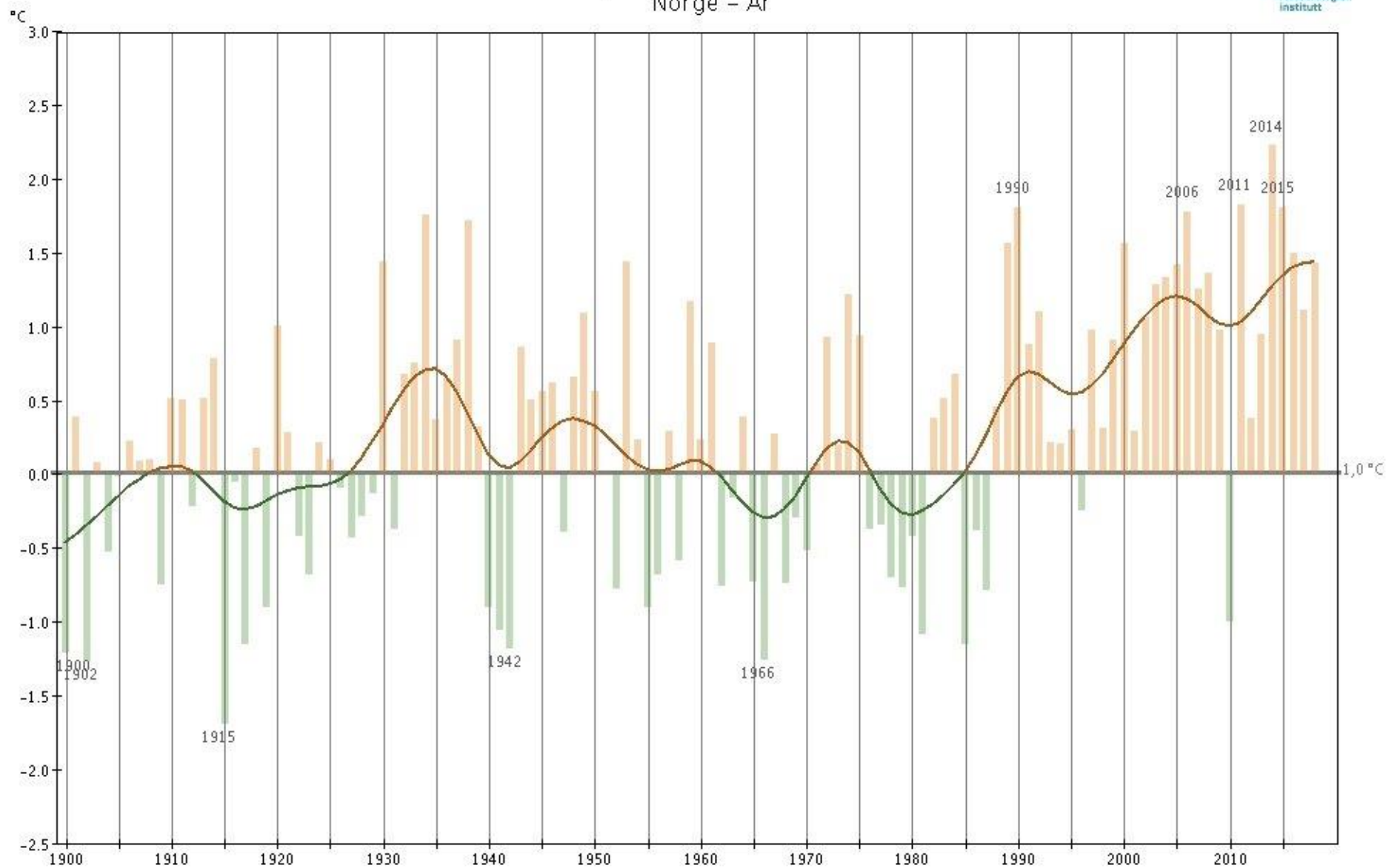
(Hva må vi planlegge for)

Hans Olav Hygen (@hohygen)

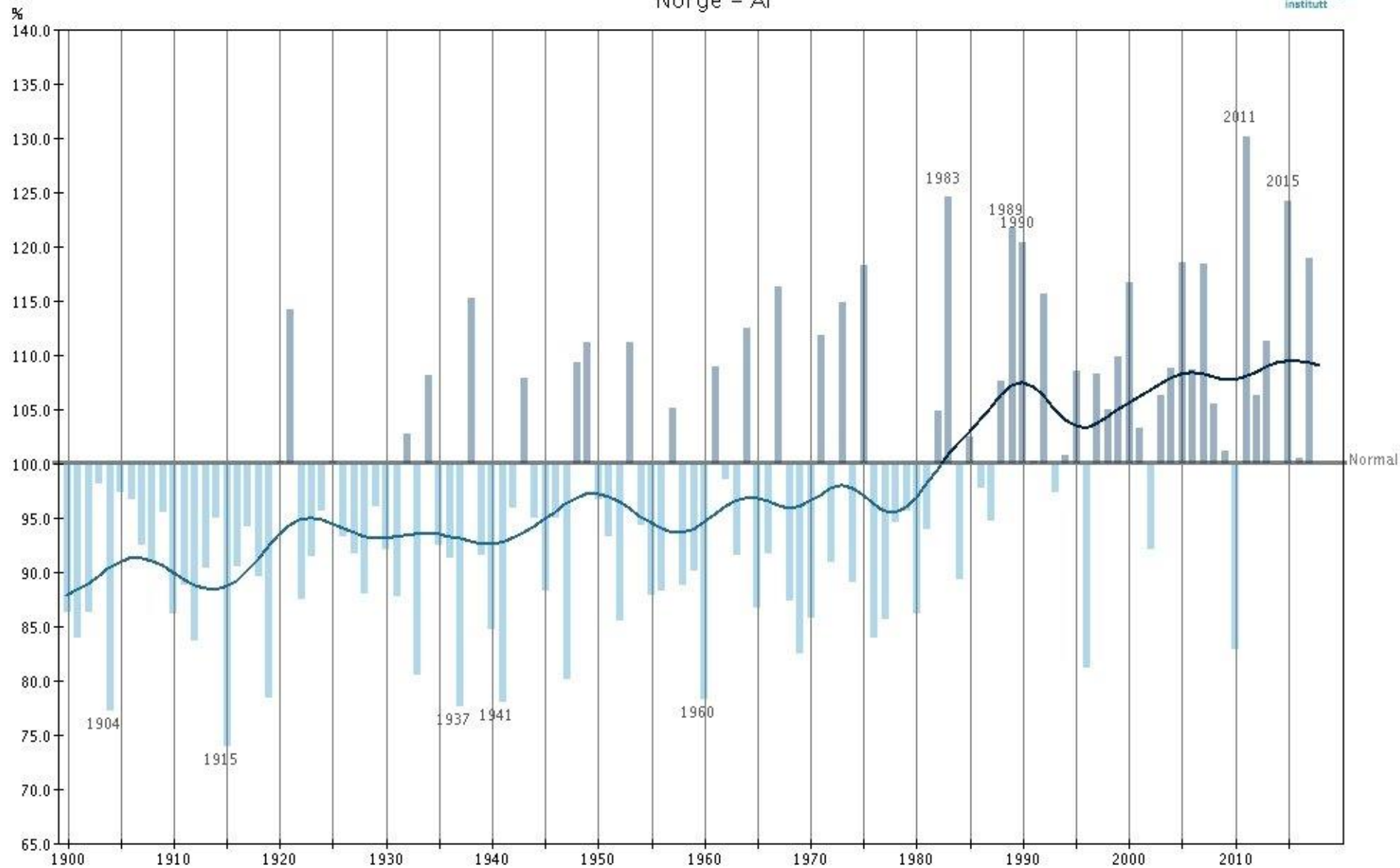
Avdelingsleder for klimatjenester, Meteorologisk institutt

Temperaturavvik fra normal Norge - År

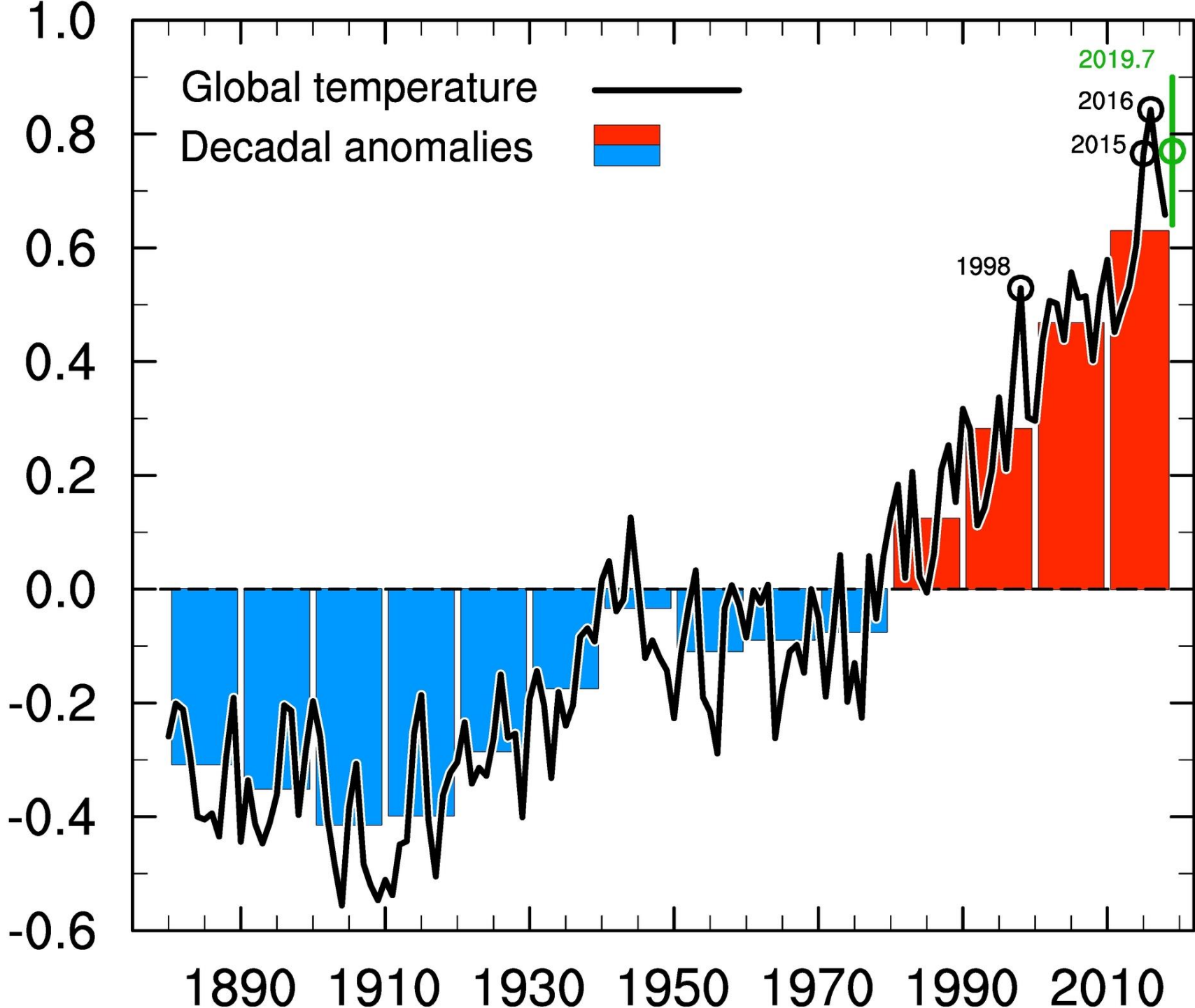

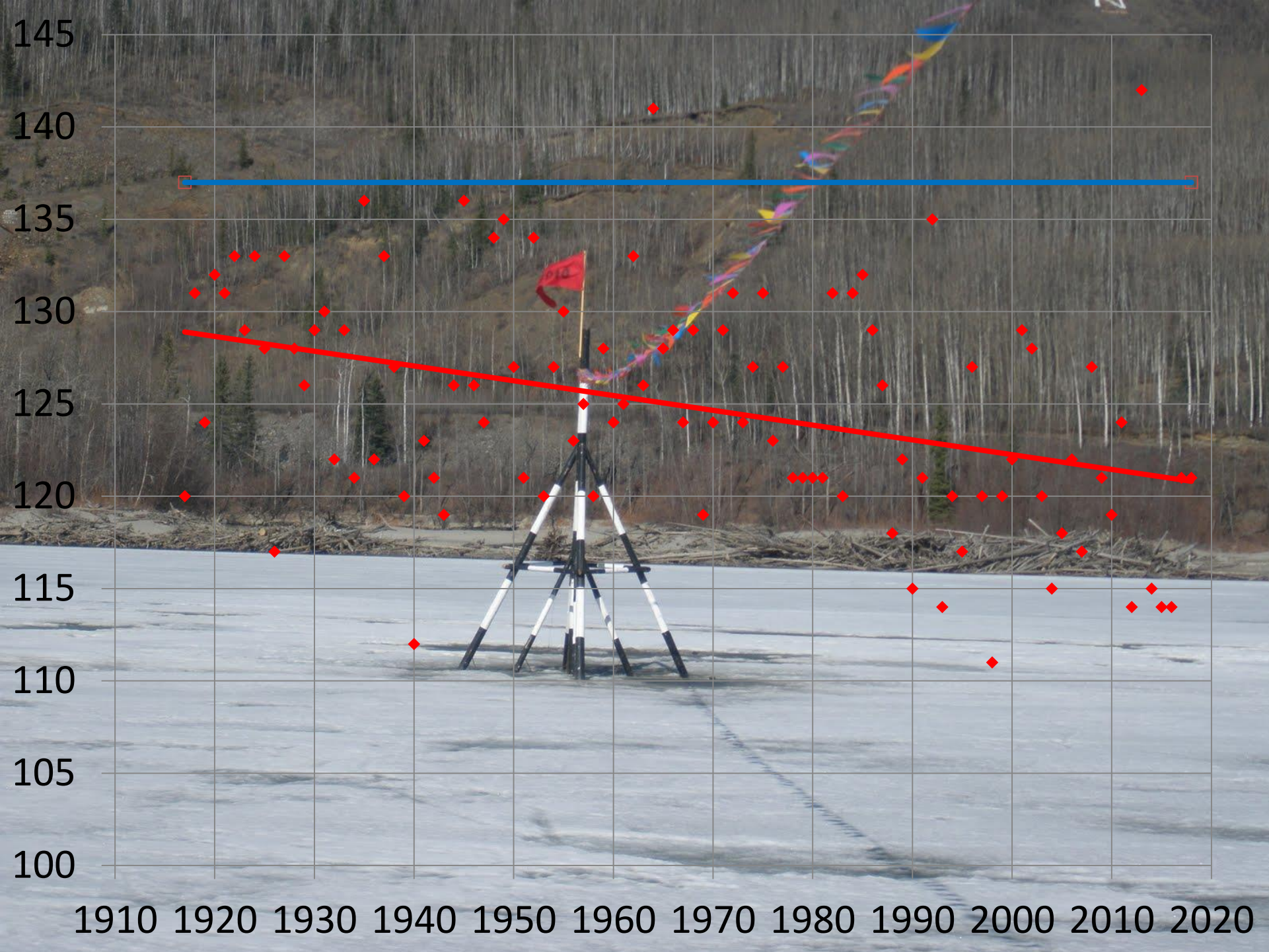
Nedbør i % av normalen Norge - År

Temperature anomaly ($^{\circ}\text{C}$)

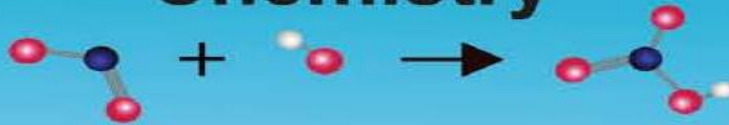

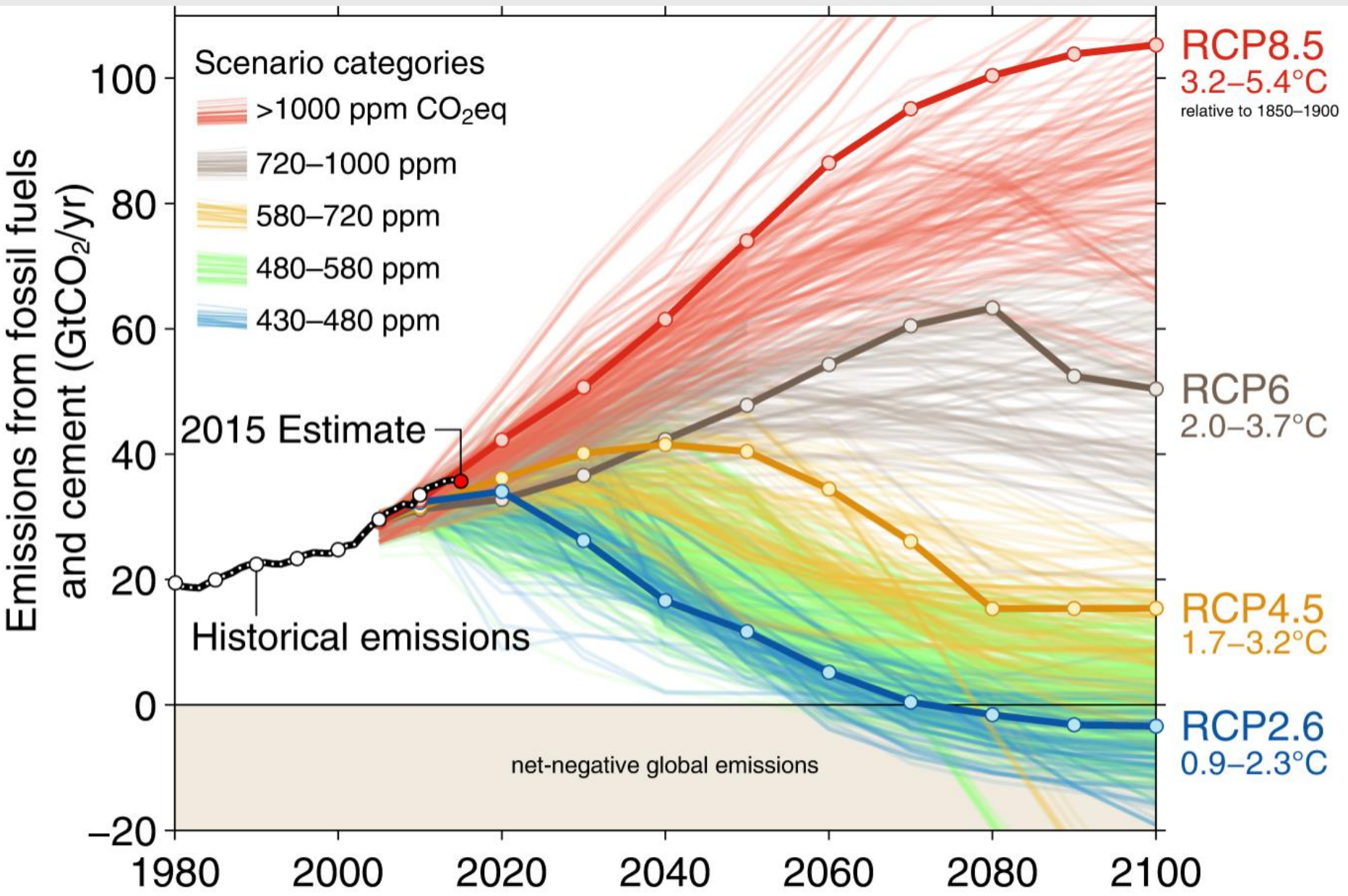

AR4

Chemistry

Interactive Vegetation

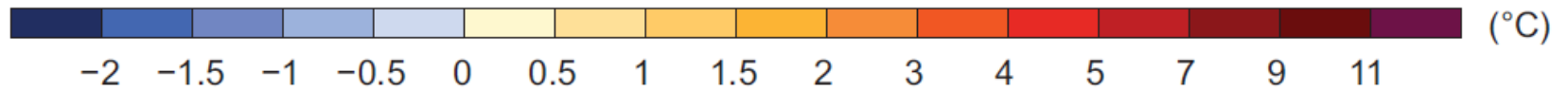
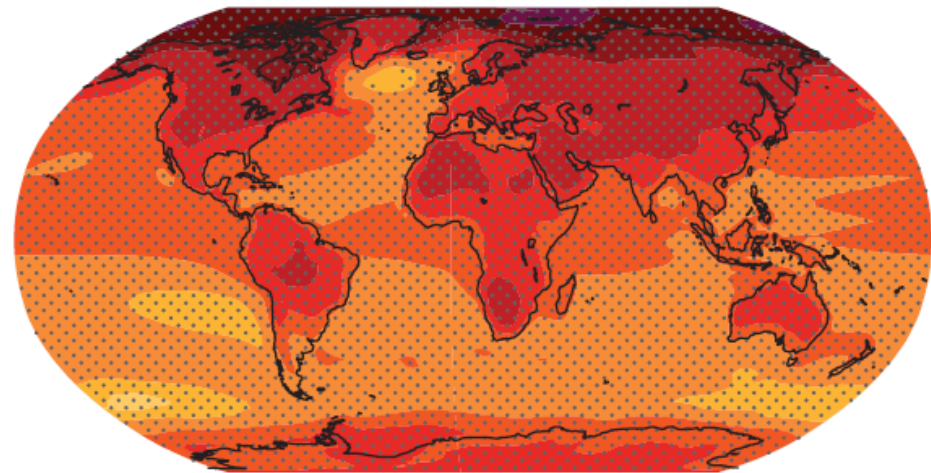
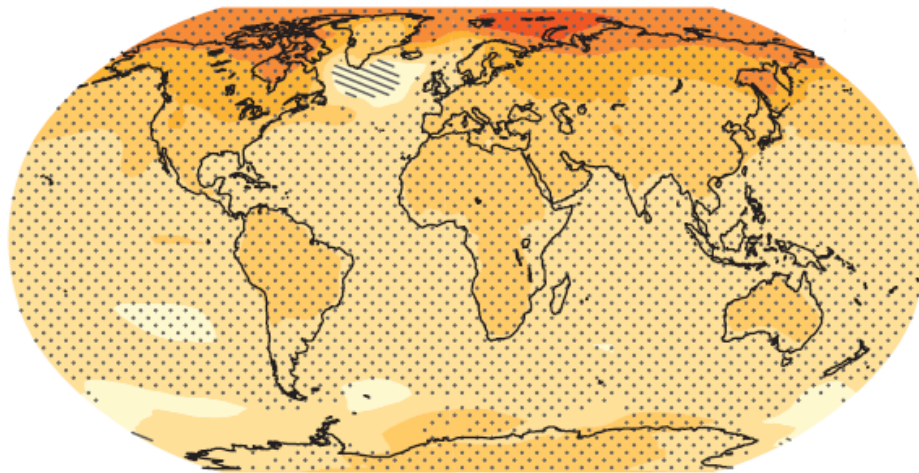

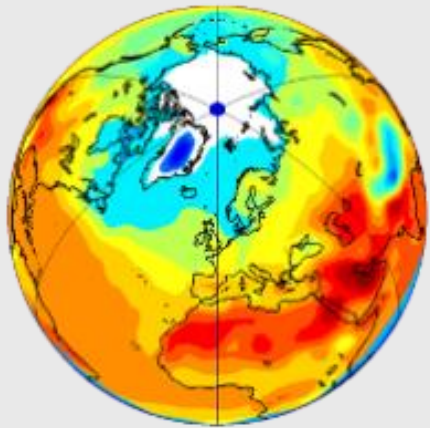
RCP 2.6

RCP 8.5

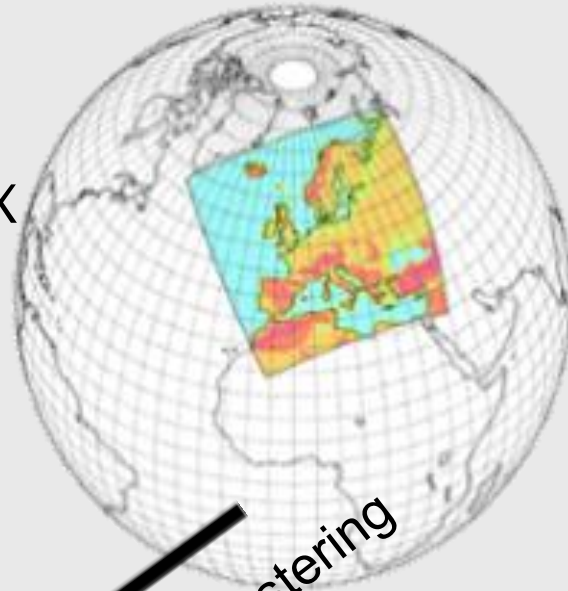
Change in average surface temperature (1986–2005 to 2081–2100)

Global til lokal

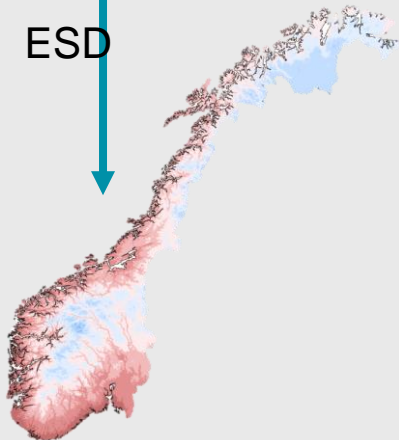
Euro CORDEX

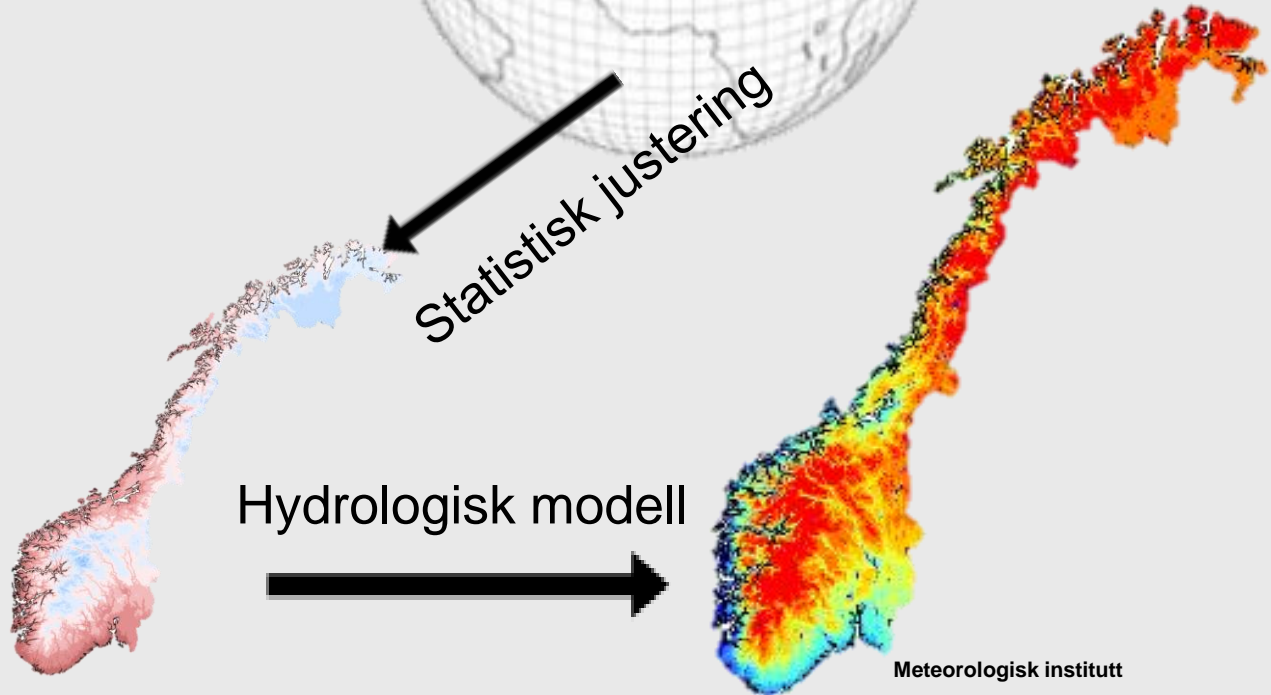
Statistisk justering

ESD

Hydrologisk modell

Klima i Norge 2100

Kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning oppdatert i 2015

NCCS report no. 2/2015

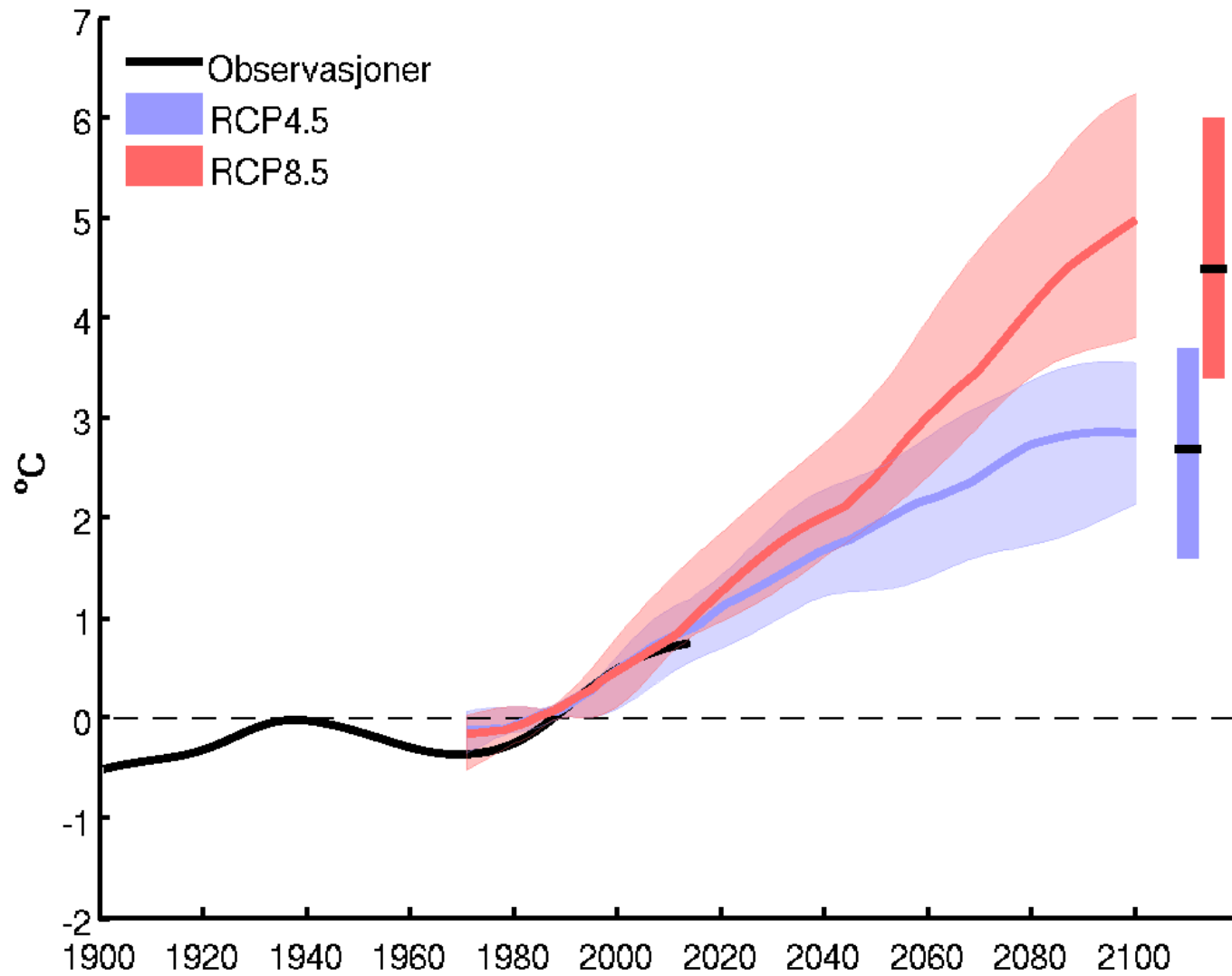
Foto: Anne Olsen-Ryum, www.hasvikfoto.no

Redaktører

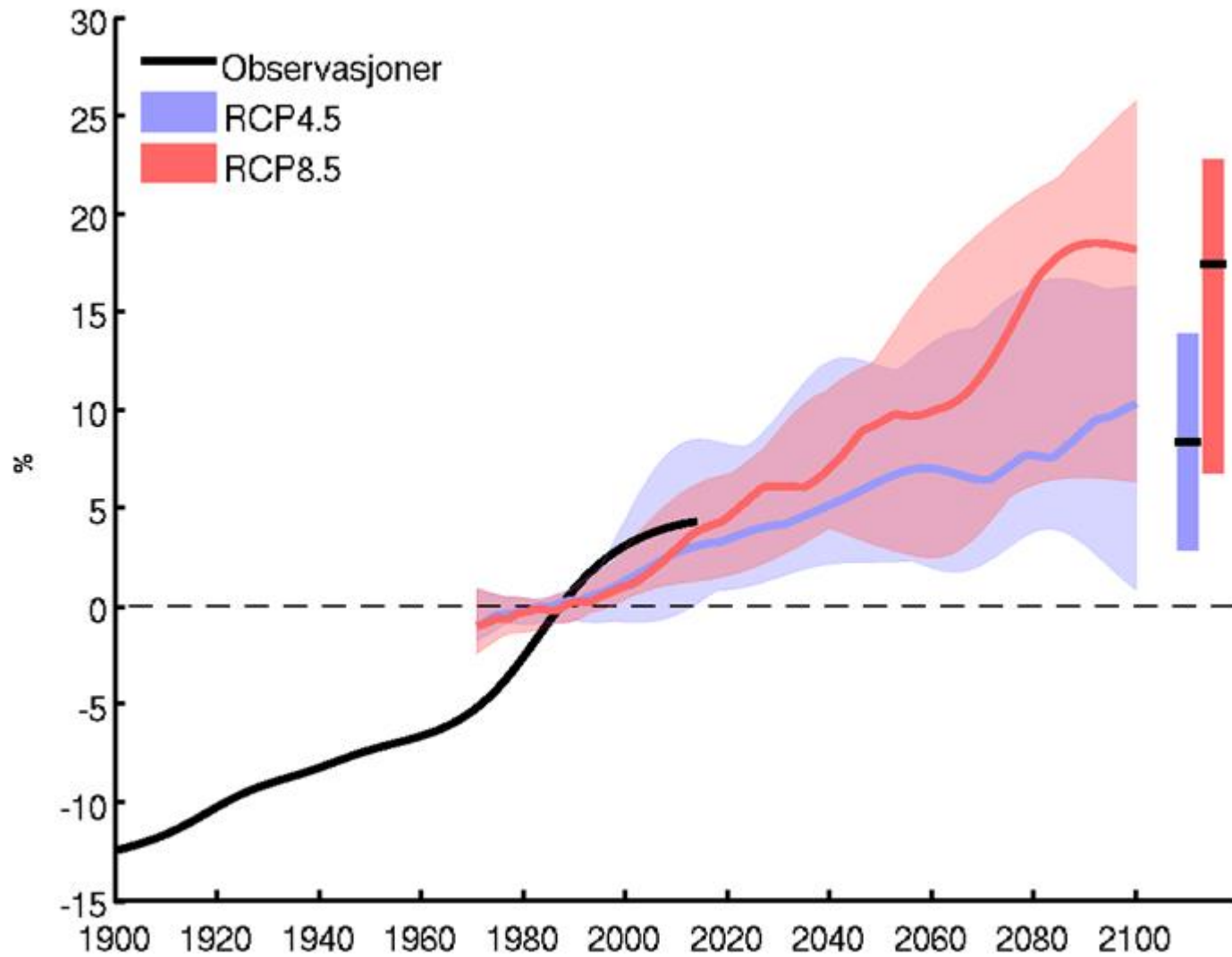
I. Hanssen-Bauer, E.J. Førland, I. Haddeland, H. Hisdal, S. Mayer, A. Nesje, J.E.Ø. Nilsen, S. Sandven, A.B. Sandø, A. Sorteberg og B. Ådlandsvik

Temperatur

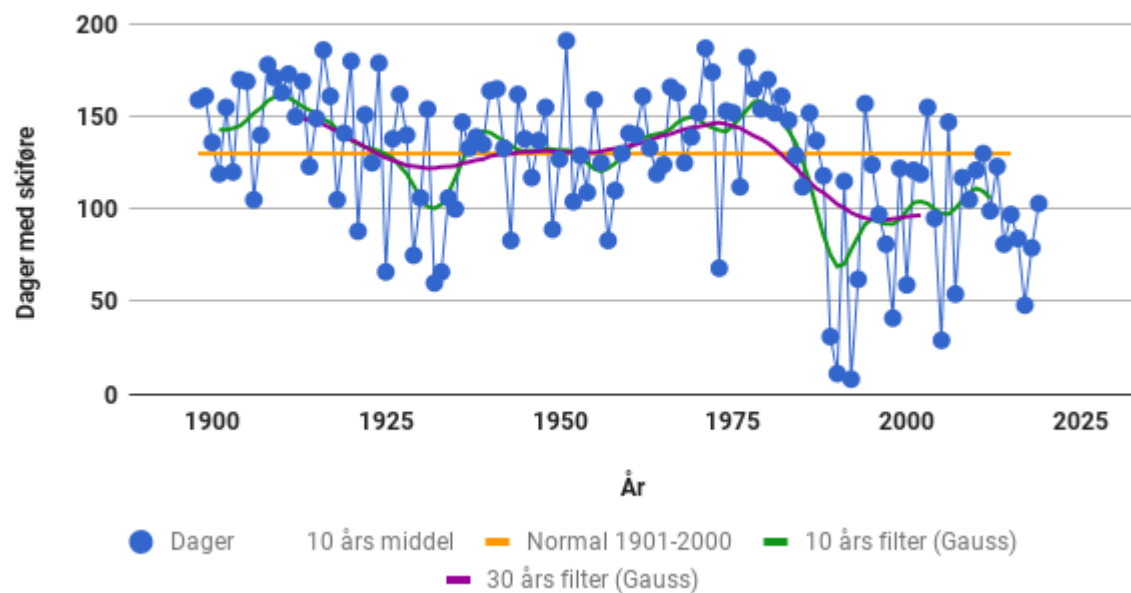

Nedbør

Skidager på Bjørnholt (minst 25 cm)

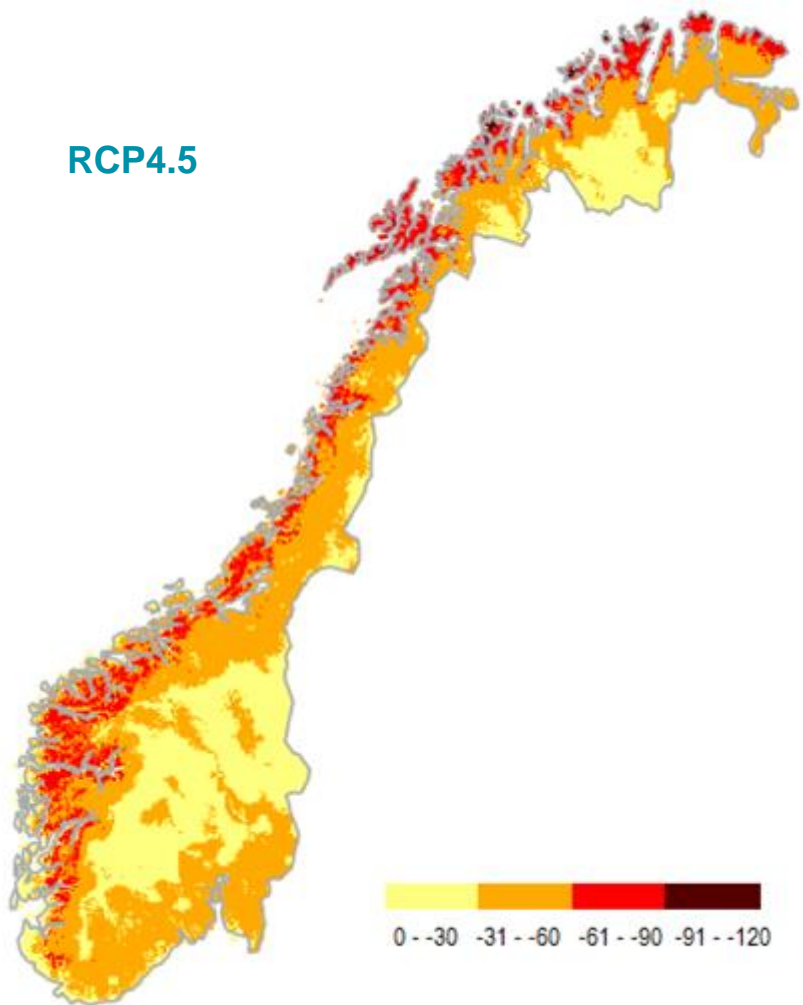

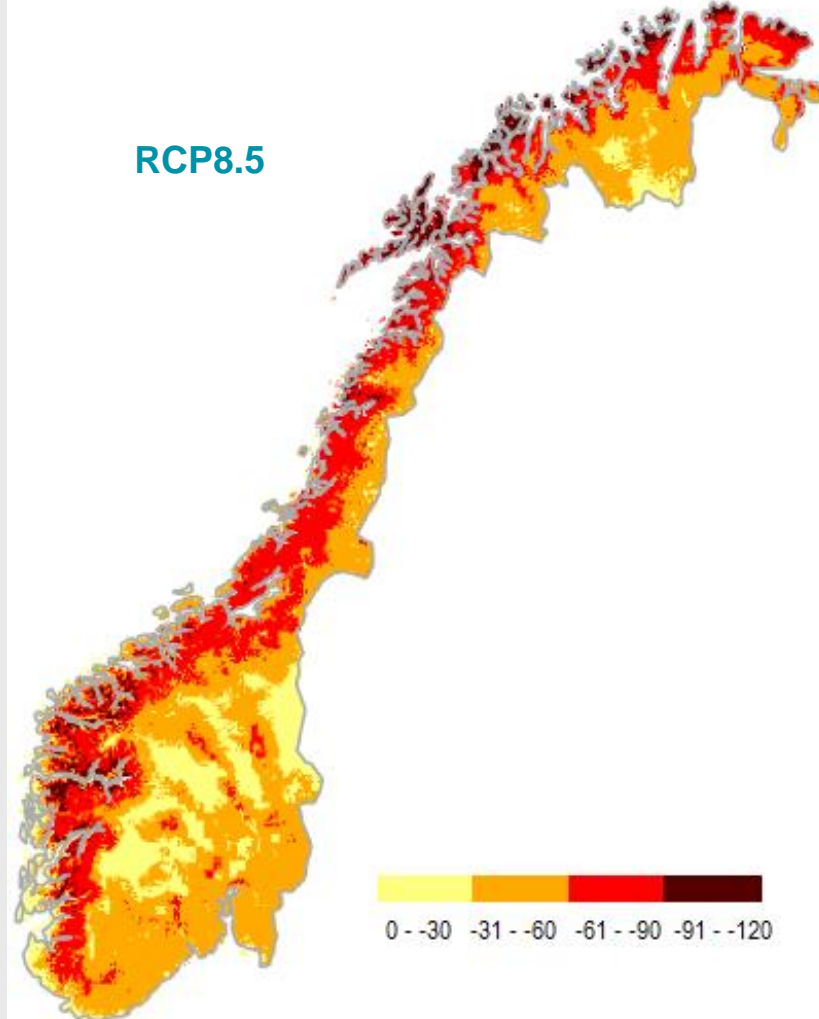
Fremtidens snø

Ending 1971 - 2000 til 2031 - 2061

RCP4.5

RCP8.5

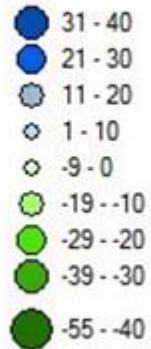
Endret flommønster

2031-2060

RCP 4.5

RCP 8.5

200-årsflom
% Endring

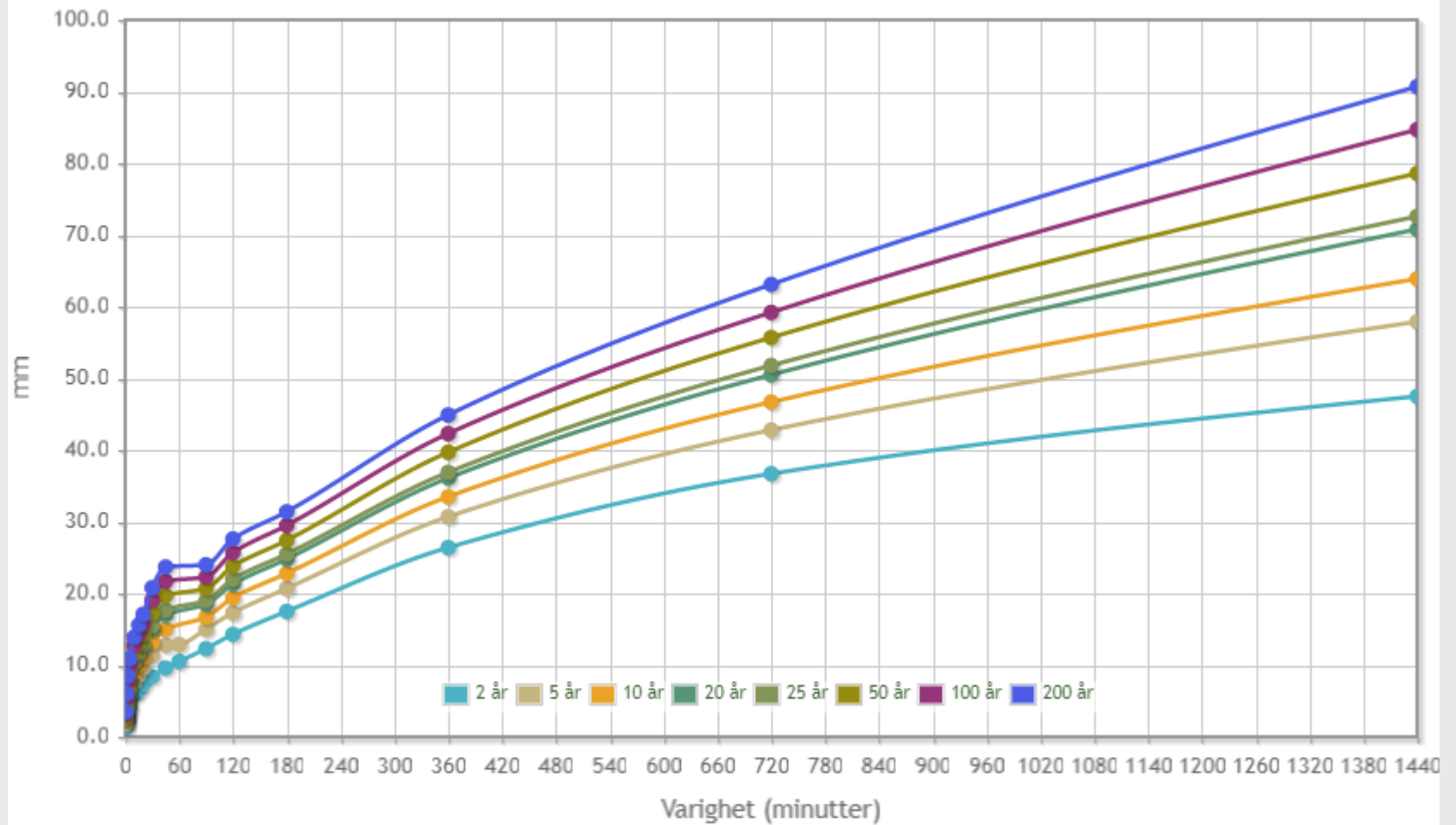

**Flom koster nesten ingenting
sammenliknet med dette**

IVF-kurve for TRONDHEIM - RISVOLLAN, Trondheim, Trøndelag

Klimapåslag for korttidsnedbør

Anbefalte verdier for Norge

Tabell 3: Anbefalte klimapåslag (%) for endring i dimensjonerende korttidsnedbør fram til 2071-2100. M5 = 5-års returverdi, M50 = 50-års returverdi.

Varighet	< M50		≥ M50	
	Lav M5	Høy M5	Lav M5	Høy M5
≤ 1 time	40	40	50	50
2 – 3 timer	40	30	30	30
4 – 6 timer	30	30	40	30
7 – 24 timer	30	20	30	30

Forfattere

Anita Verpe Dyrddal og Eirik J. Førland

Klima2050

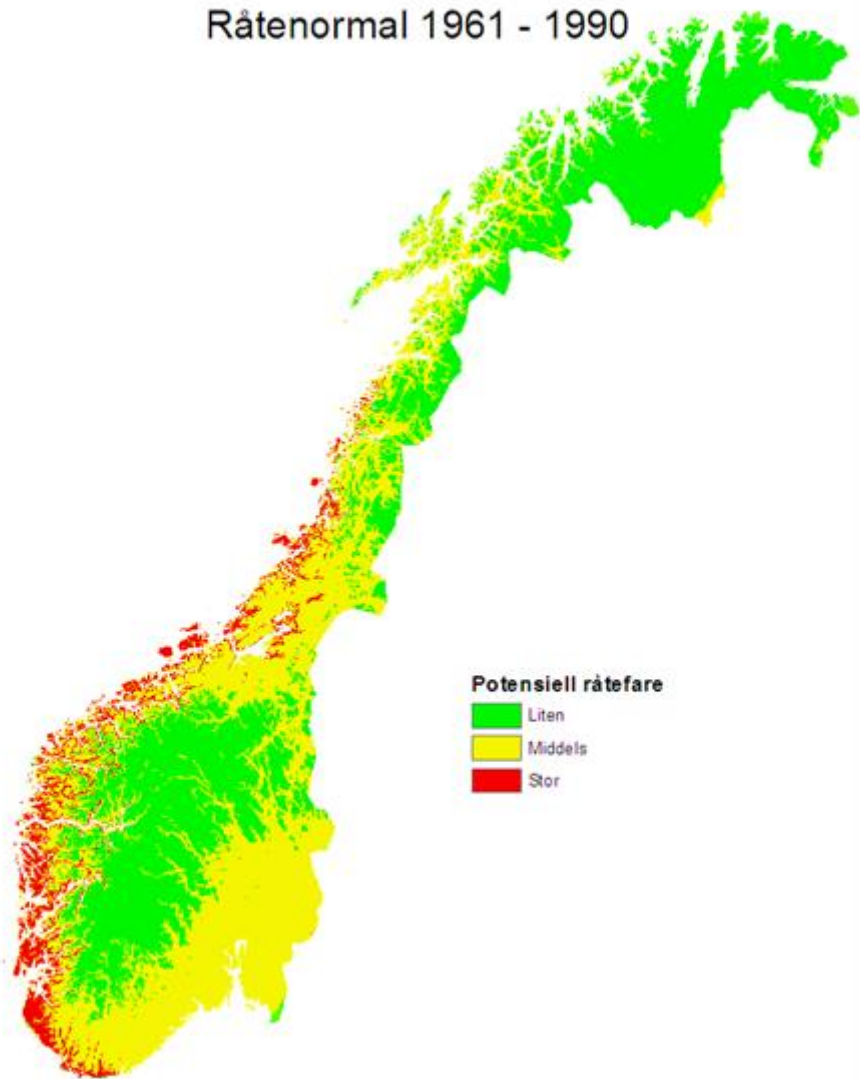

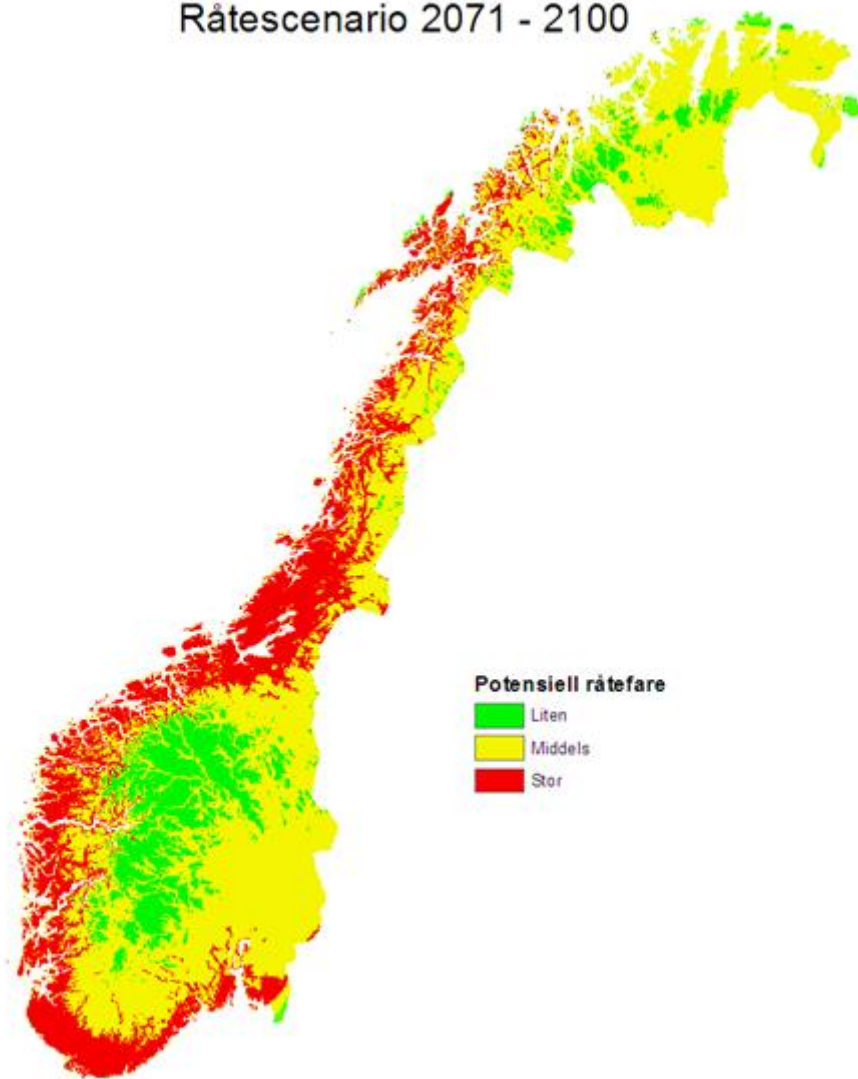
Klima2050

Råtenormal 1961 - 1990

Råtescenario 2071 - 2100

Klimaprofil

Telemark

Et kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning

Oktober 2016
Oppdatert juli 2017

Flom i Heddøla ved Omnesfoss, september 2015. Foto: NVE/Trine Lise Sørensen

ØKT SANNSYNLIGHET

Kraftig nedbør

Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann

Regnflom

Det forventes flere og større regnflommer, og i mindre bekker og elver må man forvente en økning i flomvannføringen

Jord-, flom- og sørpesked

Økt fare som følge av økte nedbørmengder

Stormflo

Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke

MULIG ØKT SANNSYNLIGHET

Tørke

Det forventes ikke økning i sommernedbøren. Høyere temperaturer og økt fordampning kan derfor gi økt fare for tørke om sommeren

Isgang

Kortere isleggings sesong, hyppigere vinterisganger samt isganger høyere opp i vassdragene

Snøskred

Med et varmere og våtere klima vil snøgrensen gå høyere, og regn vil oftere falle på snødekt underlag. Dette kan redusere faren for tørrsnøskred og øke faren for våtsnøskred i skredutsatte områder

UENDRET ELLER MINDRE SANNSYNLIGHET

Snøsmelteflom

Snøsmelteflommene vil komme stadig tidligere på året og bli mindre mot slutten av århundret

USIKKERT

Sterk vind

Trolig liten endring

Kvikkleireskred

Økt erosjon som følge av kraftig nedbør og økt flom i elver og bekker kan utløse flere kvikkleireskred

Steinsprang og steinskred

Hyppigere episoder med kraftig nedbør vil kunne øke hyppigheten av disse skredtypene, men hovedsakelig for mindre steinspranghendelser

Fjellskred

Det er ikke forventet at klimaendringene vil gi vesentlig økt fare for fjellskred

Meteorologisk
institutt

**Den beste klimatilpassing
er utslippskutt**

